

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נמסר במוצ"ש חול המועד סוכות, תשפ"ה

יש תכנית בריחה, אבל מה הלאה?

התורה אומרת: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר" וכי. דורשים חז"ל: "ולקחתם לכם ביום הראשון - ראשון לחשבון עונות". למה תמיד חז"ל מחפשים את הלא טוב? למה? מה לא טוב להגיד פשוט "ולקחתם לכם ביום הראשון" - יום ראשון של חג סוכות? מה לא טוב? משהו פה הבין משהו אחרת? אני שואל, קשמישהו קרא פה את הפסוק "ולקחתם לכם ביום הראשון", מה חשבת? יום ראשון של חג סוכות, מה השאלה? יש משהו אחר?

באים חז"ל אומרים: "לא, לא, זה לא הפשט", אז מה הפשט? "ולקחתם לכם ביום ראשון" - אוהו, מתחילים העונות. ראשון לחשבון עונות. למה? למה מחפשים את החשור הזה? התורה אומרת "לא טוב היות האדם לבדו". מה עושים? "אעשה לו עזר כנגדו". באים חז"ל מחפשים איפה לא טוב. "זכה - עזר, לא זכה - כנגדו". למה? התורה אומרת שזה טוב, חז"ל אומרים: לא! בהכרח יש פה משהו לא טוב. למה? למה? למה אתה מחפש את הלא טוב הזה? הכל מצוי! מה זה ממש נחמד.

לפני כשלוש שנים, זה היה אולי באזור של ראש השנה, כחמשה מחגלים שהבריוו להם ברזלים, מעדרים, ענינים, חצי שנה היו חופרים, חופרים, חופרים, ויצאו מהכלא. זוכרים את הספור הזה או לא זוכרים?

חצי שנה לקח למחבלים האלו לברח, לחפור, לחפור, ולכלי שהסוהרים בכלל ידעו מזה, לא ידעו כלום, ונכרו ויצאו מהכלא. איזה יפי! עברו חמשה ימים, תפסו את כל החמשה. אני לא מבין, עבדת חצי שנה לברח, איך תפסו אותך תוך חמשה ימים? איך יכול להיות? אני לא מבין איך יכול להיות דבר כזה.

מה התשובה של זה? כל החיים שלהם הם עבדו רק על מה? הכל היה להם בראש: איך אני יכול לברח? תגיד, מה הלאה אחרי שברחת? הם לא חשבו על זה. מה הם חשבו? כל המטרה שלהם בחיים היתה איך אני בורח. בסדר, ברחת. הלאה? אחרי שברחת, יצאת, מה הלאה? מה התכניות הבאות? אין תכניות. חמשה ימים תפסו אותם, לא לקח הרבה זמן, כבר תפסו אותם. איי, איי, איי.

באו חז"ל ואמרו: "הרי מחתרת חתורה לפניך". 'מחתרת חתורה' מתי זה? יום כפור. 'מחתרת חתורה לפניך', ברכת מהמחתרת, יצאת, נו, מה הלאה? ארבעה ימים היית בשפירות, זה, נגמר ההתלהבות, נו, מה הלאה? אין לו הלאה.

חז"ל הבינו: "ראשון לחשבון עונות". אתה יודע, כל המטרה שלנו זה לא רק שתעבר את יום הכפורים, אחרי שעברת את יום הכפורים, תגיד, יש לך תכניות? או שלא? זהו, עבר יום הכפורים, יצאת מהמחתרת ו... וזהו? זהו, אם זה זהו, הלא כל המחתרת הזאת, לא שווה שום דבר. אחרי כמה ימים כבר מתחילים כל העונות שיכולים להיות.

אבל כל חזק קטן, כל קבלה שבו אדם קבל בראש השנה, ביום כפור, זה שומר על הברך אדם מאד. לפעמים אלקים שולח כל מיני ברכים. כתוב בספרים על אותו אחד שהיה תועה בדרך, והיתה בעיה ביער ולא ידע איפה לפנות, מינה, שמאלה, איפה הולכים. ופתאום נהיה איזה ברק, אור לרגע אחד, ואז לפחות הוא רואה שהדרך זה פה. לפחות הוא רואה איזה דרך, הוא רואה איזה כוון. אז יש פעמים, אלקים שולח איזה ברק אחד כדי שידע שזה עובד.

יכול להיות שדוקא המעשה הקטן הזה מציל אותך

יש לי שני ספורים מהפגיעה של הטיל, שמה ליד בנימינה*. ספור אחד - כחה של קבלה, כמה קבלה יכולה להפיע. היה אחד שספר: "אבא שלי בקש ממני: בני, תעשה טובה, עכשיו, ראש השנה, זמן של מלחמה, תקבל על עצמך קבלה לעשות מים אחרונים. ואם אתה אוכל עם עוד כמה חילים, תעשה זמון". זו קבלה. קום, תעשה מים אחרונים וזמון. הוא ספר: "הייתי שם במקום, גמתי לאכל, אמרתי להם: 'חבר'ה, אתם רוצים לעשות מים אחרונים? אני הולך לעשות מים אחרונים". קמנו, שלושה חילים, מאותו מקום שהיה הפגוע. שלושה חילים קמנו לעשות מים אחרונים. כשהיינו בברז, נפל הכטב"ם שם.

אלקים שולח איזה ברק לכו אדם להגיד לו: "תדע לך, הקבלות שקבלת שומרים עליך. מה שקבלת, מה שהתחזקת, זה מאד שומר". "תשמע, אני לא מרגיש". אז אני שולח לך מדי פעם איזה ברוך שידע שזה מאד שומר עליך. אתה לא יודע כמה קבלה שקבלת משפיעה עליך לטובה.

ספור שני היה שמה, ספור גדול מאד. לא קשור לקבלות, על איזה יהודי אחד שהגיע לספור, בא לאיזה זוג שעושים קניות, ואומר להם: "מגיע החג, ואין לי מה לאכל במשפחה שלי". הבעל נתן לו 200 שקל, הלק, עשה סבוב, קנה, חזר אליו בחזרה.

"תשמע, 200 שקל לא מספיק לי. 200 שקל לחגי משפחה! 200 שקל לא מספיק לי, ואני עברתי, בן אדם בן אדם בסופר, אם יכול לעזור לי, אף אחד רוצה לעזור לי. אתה יכול לתת לי עוד כמה שקלים?"

"תשמע, כבר נתתי לך כבר 200 שקל, לך למישהו אחר, שיתן לך עוד משהו. מה אתה...?" "תשמע, אני הסתובבתי אחד אחד, אף אחד לא מוכן לתת לי".

אשתו אומרת לו: "תעזב אותה, קח את הדין והתורה לך כל מה שהיא צריכה". טוב, לקחתי את הדין, עם הרשימה, מלא את העגלה. יצא כל העגלה 800 שקל. שלמתי לו, והוא יצא

* מלחמת כפור תשפ"ה, נפל כטב"ם על חדר האכל של בסיס אמונים של גולני ליד בנימינה. ארבעה חילים נהרגו הי"ח.

ממש שמח, מאד שמח. ואני הלכתי.

אולי עברו שלוש שעות, מתקשר הבן שלו, אומר לו: "אבא, קבלת אותי במתנה. אני הייתי בחדר אכל... אני גם הטבח שמה, אני גם המלצר, הייתי באותו מקום, פתאום הגיע המפקד, אומר לי: 'עקב, קח את המפתחות, אני הבאתי אכל לחילים באוטו. לך לאוטו ותביא את האכל'. אני פשוט יצאתי להביא את האכל, אני ליד האוטו, פתאום שמעתי פצוץ. אני הייתי שמה. אבא, אם אני חי, זה נס שהיה לכלם. קבלתם אותי מתנה".

אז אבא אומרת לו: "שמעתי? 'צדקה תציל ממות' אמת לאמתה! אמת!". אלקים מדי פעם שולח לנו כל מיני הברזקים רק כדי שנגבי: "אדוני, מה שאני אומר לך, זה עובד".

אתה סוחר סמים או שוחט?

ספר הרב עיני, ראש השוחטים במקסיקו: "אנחנו גרים במקסיקו סיטי, זה עיר הבירה של מקסיקו. יש שמה 10 מיליון תושבים, כמו כל ארץ ישראל. עכשיו, אם אנחנו נסע באוטו למשחק מחוץ לעיר, חצי מהזמן הולך לנו בנסיעה. אז שוכנו מטוס. לוקח לנו 35 דקות. אנחנו מגיעים לשדה תעופה, משם 35 דקות אנחנו מגיעים למשפחה. וככה אנחנו נוסעים יום יום".

"אנחנו בערך 10 שוחטים, כלם יראי שמים, כלם צדיקים. יום אחד אנחנו טסים, עוברים 35 דקות. תשמע, הבן אדם לא נוחת! עוברות עוד שתי דקות, שלוש דקות. 'הלו, למה אתה לא נוחת? הטיס אומר: 'אני לא מזקה את שדה התעופה!'"

"אחד השוחטים אומר לו: 'תשמע, אני יודע, אני מכיר. בוא אשב לידך'. ישב לידו. מסתכלים. איזה שדה תעופה? אין! אין שדה תעופה. טוב, מחפשים עוד, אולי פה, אולי שם. פתאום נכבה מנוע אחד של המטוס. אתה יודע איזה פחד מות זה? אנחנו כבר 40 דקות, 42 דקות שאנחנו מחפשים. פתאום נכבה גם המנוע השני. זהו, במקום לטוס, שני מנועים נכבו, שניהם".

"אתה יודע, היה במטוס שקט, דממת מות. השוחט הזה חזר לספסל שלו, כלנו התכנסנו בפנים. ידענו, יש לנו עוד שתי דקות לעשות ודוי, קריאת שמע, להפריד מהחיים שלנו. זהו, זה מה שיש".

מספר הרב עיני: "אנחנו כבר מתחילים לראות את המות, כבר מתחיל לצנח למטה. פתאום, כשאנחנו רואים את המטוס צונח, הטיס אומר: 'יש פה שדה תעופה, מצאתי!' והוא כון את המטוס. ירדנו על איזה קביש. לא משנה איזה קביש, ירדנו. ואיך שהמטוס עצר, הוא נתן בקיטה לדלת וצעק: 'לקפיו!' כי בדרך כלל המטוסים נמצב כזה הם נשרפים. 'תקפצו מידי!'"

"לקחנו את התיקים שלנו, כל אחד עם הספינים שלו, יצאנו, קפצנו מהמטוס. אבל אל תשאל, מהפח אל הפחת. רק קפצנו, פתאום איזה 100 חילים עומדים עם נשק שלוח. 'תרימו את הדינא!' איפה הגענו? תרימו את הדינא? הרמנו את הדינא. 'תרוקנו את התיקים'. אתה יודע מה יש בתיקים שמה? ספינים. כל אחד חצי מטר ספינו... אנחנו מרימים, אתה רואה את כל הספינים נופלים, ואוו, ואוו, איזה פחד.

"פתאום הבן אדם אומר: 'מי אתם?' הסברנו לו: 'אנחנו שוחטים פה'. 'ככה? טוב. תחזירו את הכל ותכנסו למשך'. נכנסנו למשך".

הוא מספר לנו: "המכה של מקסיקו זה סמים, מלא עברנים, מביאים את כל הדברים האלו, זה הורס את המדינה. יש צבא רק לנושא זהו. כל שנה מתים 2,000 חילים רק מהמלחמות עם העברנים. והם מברחים גם במטוסים".

"אני פתאום רואה מטוס שחג לא לפי התקנון. יש לי אשור להוריד את המטוס הזה. אני הכנסתי טיל לתוך הקנה. אני מנסה להוריד את המטוס, אני יורה, יורה... לא יורה. לפני שאני לוחץ, אני מסתכל עוד פעם על המטוס. אני רואה שאין מנועים. אמרתי: 'אה, זה מטוס של מצוקה'. אז חכיתי עד שירדתם. תודה להשם שלא יריתי על המטוס הזה. הייתי הורג פה עשרה אנשים חפים מפשע. איזה צער זה".

אומר הרב עיני: "אתה נוסע עכשיו במטוס ומנוע אחד נכבה. תגיד, זה דבר גרוע? תדע, יש יותר גרוע מזה. שנכבה לך גם המנוע השני. אבל אחרי הכל, יש משהו יותר גדול מזה, שאפשר מלמטה לירות עליך. ובזכות שנכבו לך שני המנועים, לא ירו בך". איי, איי.

חז"ל אומרים שעור לא שבע. למה? הוא לא רואה מה שהוא אוכל. רבונו של עולם, אנחנו מבקשים בתפלה כל יום בחול המועד: "שבוענו מטובך". אתה כל כך עושה טוב, אנחנו לא רואים את זה. אנחנו לא שבעים. אנחנו לא רואים. רבונו של עולם, תראה לנו את הטוב שאתה עושה כדי שנהיה שבעים. "שבוענו מטובך". אתה עושה לנו הרבה נסים ונפלאות, אנחנו לא יודעים אותם, לא רואים אותם.

אבל כל אחד ידע שבזרא עולם שולח לנו כל מיני הברזקים כדי ללמד אותנו באמת עד כמה כל בן אדם המעשים שלו משפיעים מאד מאד. הקבלות שלו, הצדקות שהוא עושה, זה דבר שגורא לך כאלו "שמע, לא קרה כלום". אתה לא יודע מה יכול להיות. רק אלקים לא גלה לך. הוא מגלה לך בכל מיני מקומות כדי שאתה רק תלמד, תקיש מברך לך, תבין שהברזקים האלו עובדים.

'אמת' - האם זו מדת דין או רחמים?

יש לנו י"ג מדות של רחמים. יש בראשונים מחלקת מאיפה מתחילים לספר את הי"ג מדות של רחמים. האם "ה" זה גם אחד מ"ג מדות של רחמים, משם מתחילים? או רק מ"אל רחום ורחמן?" מחלקת בראשונים. לא משנה עכשיו.

אין לנו עצה אחרת אלא 'אמונה'!

בסוף השבוע יש לנו שמחת תורה. היה אסון שנה שעברה (שמחת תורה תשפ"ד), וכל אחד יראה מה אני יכול להתחזק. אלקים דבר איתנו.

ומה שאני בכל אופן מצאתי, שני דברים, אחד הראה לי הרב ישורון קובי, ואחד שאלתי איזה תלמיד חכם והוא אמר לי: "תדבר על זה". מה שהרב ישורון הראה לי, שבקבלת קראקוב היה אסון בשמחת תורה לפני מאות שנים כשהיו בהקפה רביעית, והם היו כל שנה בהקפה רביעית עוצרים את הכל, והיו שרים את השיר "גדל אלקים חיי". שם יש את כל י"ג עקרי אמונה.

היום כבר אין כל כך מנהגים, אבל... יש כזה מנהג במרוקו, שאם בן אדם נפטר רוק, אז כששולחים אותו, אחרי שאומרים "יושב בסתר עליון", שרים את השיר "גדל אלקים חיי". אז היה לי איזה דוד אחד שנפטר, ופתאום אני רואה באמצע הלילה כל המרוקאים שרים "גדל אלקים חיי". מה זה? זה הלילה? שאלתי את אבא שלי: "מה זה המנהג הזה?" הוא אמר לי: "אתה יודע, רוקים יש להם מלא צפורים. בסוף הוא מת רוק עם כל הצפורים שלו. אז מה זה אומר? צריך להזכיר קצת אמונה. קצת תזכיר שהכל, הכל משגה, הכל מסדר". צריך הרבה להתחזק באמונה.

הרב שברון ספר שהרב יחזקאל לוינשטיין אמר בזמן מלחמת עולם הראשונה: "מלחמת עולם הראשונה הייתה משחק לעמת מלחמת עולם השנייה. ומלחמת גוג ומגוג זה יהיה משחק לעמת מה שעכשיו". כאלו, כל מה שראיתם, מלחמות של היום, זה יהיה משחק. אז מישהו קם אליו ואמר לו: "הרב בא להפחיד אותנו? למה הרב מפחיד אותנו?" לא הבנת אותי? אמר לו "מי דבר לך על מלחמות? דברנו שכל כך היה קשה באמונה. שרדים האנשים שישארו עם אמונה".

אנחנו מזכירים כל פעם את המדרש הזה על יצחק אבינו. כי המדרש הזה הוא בשבילנו. אנחנו קוראים את העקדה, יצחק אבינו, הגיע אליו השטן ואומר לו: "תגיד לי, אתה יודע, יצחק אבינו, הולכים לשחט אותך?", "על מנת פן אני הולך", "אתה יודע, אתה בן יחיד", "על מנת פן", "אמא שלך תמות!", "על מנת פן", "אלקים הבטיח לאבא שלך כי ביצחק יקרא לך זרע", אמר לו: "על מנת פן אני הולך".

"תשמע, אם אתה מת, אז הדבי שאמא קנתה לך, יקח אותו ישמעאל". אומר לו: "עד פה! עד פה! עד הדבי! דבר אתי עד הדבי. לא, זה כבר לא!". אני לא מבין, שאמא שלו תמות? על מנת פן. שעם ישראל ימחק? על מנת פן. מה? הכל על מנת פן? תגיד לי, דבי לא? לא, לא. הצעצוע, זה לא! תגיד, זה נשמע לך נורמלי? לא! המצאה שלי. זה מובא במדרש רבה* באור יחזקאל מביא גם את המדרש הזה.

בן אדם יכול להיות בעל אמונה. אתה יודע מה שקורה בלבנו? הכל משגח בלבנו! הכל בהשגחה! בטח. בעזה ראיית איזו השגחה פרטית! ויגשהשכן מדליק את הרדיו, את הטיפ ב-1:00 בלילה, אתה כל כך עירף, רוצה לישון, והוא מדליק. זה השגחה פרטית! איזה השגחה פרטית בכלל? זה לא השגחה! זה השכן הזה! איפה אלקים בתמונה?

אנחנו על דברים גדולים - ברור "על מנת פן!" זה יצחק אבינו למד אותנו. אתה נכנס הביתה ואתה צריך לנסע, יש ענין לאכל בספה 14 סעודות, ואתה אומר לאשתך: "כבר צריך להכין 14 סעודות, כל פזית זה דאורייתא". אתה מגיע ואין זכר לארוחה. מה עושים? אורי, איזה אסון! הכל בגלל חמי וחממות... אין ספק".

תגיד, איפה אלקים בתמונה? אין אלקים? אז שאני מדבר אתה על אמונה, אל תדבר אתי על דברים גדולים. דבר אתי על היום יום. על היום יום שאתה הולך, שאתה בא לבית כנסת, אתה מתפלל, ופתאום מישהו יושב לידך, ואל תשאל, והוא מחליט להפפל בקול, "תשמע, מפרעי עלי". שמה זה אלקים, שמה אלקים נמצא.

אל תספר לי לא עזה ולא... בדברים שלך הקטנים! בדבי, בקטנים, הקטנים האלו. שמה בן אדם יתחיל ללמד. בוא נכניס את אלקים לחיים שלנו.

דבר שני, בורא עולם הראה שמה שמי ששומר שבת, בורא עולם שומר עליו. בחוש ראו. מי ששומר שבת, החשבון אתו אחרת. הוא היה כבר ביד של מלאך המות. אבל הוא שומר שבת - החשבון אחרת.

לכן כל אחד יקבל על עצמו ללמד בשלחו שבת, שתי הלכות מהלכות שבת. זה לוקח ממש דקות, לוקח דקה, כל סעודת שבת. יש מלא ספרים. יש לך "חזון עובדיה", ויש לך "ילקוט יוסף", ויש לך "בן איש חי", מיליון ואחד ספרים של קצורים, אף אחד לא בקש שתלך, תעמל על איזה הלכה ותחשב ותשקיע. לא. קח ספר, תקרא שתי הלכות בשלחו שבת, כל סעודה תקרא שתי הלכות, סך הכל כל השבת - שש הלכות, הבית משתנה מקצה לקצה, זה בית של בן אדם שומר שבת.

"תשמע, אבל עד שאני אגיע לסוף ההלכות יקח הרבה זמן". אתה צודק. אבל קבלה אחת שאדם מקבל... ספרנו עכשיו, הצילו את כל החיים שלו. נתנו לו להיות חיים שלמים. עכשיו! לא ספורים של לפני מיליון שנה. ספורים של עכשיו. ככה בן אדם יכול לזכות בקבלה אחת.

יזכה אותו השם להתחזק באמת, לעשות רצונו כרצונו. שזנכה בעזרת השם להוסיף מחיל אל חיל, מעליה אחר עליה. שזנכה לנצל את החג הזה, בהנאה, בשמחה. שזנכה בעזרת השם לשמחה שלמה, לשמחת התורה, שהתורה תשמח בנו. שזנכה למשיח ברחמים מתוך תשובה אמיתית. אמן ואמן.

אחת המדות של רחמים זה "אמת". תגיד, "אמת" זה רחמים או דין? מה זה "אמת"? "אמת" זה דין. מה זה? אם אני הולך אתך "על באמת" אז איד יכול להיות שזה רחמים?

אז יש פשוט. בתור מליצה זה נחמד מאד. טוב, יש אחד, אתה יודע שהוא מגיע לבית כנסת ואיך הוא מתפלל. לקנא ממנו. אבל בבית? אוהו, תיזה! הלואי שהיה רק חיה. הלואי אם אלקים מתנהג אתו איך שהוא מתנהג בבית כנסת, הלך עליו. אבל אם אלקים מתנהג אתו "על באמת", איך שהוא באמת - הוא יוצא בזול. זה מדת רחמים, שאלקים מתנהג איתנו לפי מה שאנחנו באמת, לא לפי מה שאנחנו משיחיים אותה. זה באמת רחמים.

אבל יש משהו אחר. ראיתי את זה בספר "תורת העבודה" של הרב ארלנגר. הוא כותב: כל בן אדם קובע את השקר של המצוות שלו. איך אתה קובע? לפי הערך שאתה מעריך את המצווה. אם אתה באמצע שעור תורה הולך לקנות פחית של קולה, עד שהלכת, עד שחזרת, הלו חצי שעה. ככה זה עולה? 5 שקל. יוצא שאצלך חצי שעה של למוד תורה שנה חמשה שקלים. זהו, זה השקר. תגיע למעלה בשמים, הכי הרבה תקבל מכל מה שלמדת כל החיים שלך - 2,000 שקל. זה מה שיצא, זהו. זה מה שיש.

אבל אם אלקים קובע את השקר, ואוו, זה כבר משיגים אחרים. השקר הוא אין סוף. אז מה עושים? אני רוצה שאלקים באמת יפסק את הדין לפי השווי, איך שהוא מסתכל, לא איך שאני מסתכל.

שיא ההתבטלות זה בחג סכות

לכן באו חז"ל ואמרו: "אמרו לפני מלכות - כדי שתמליכוני עליכם". מה הפרוש? אם אתה אומר לפני מלכות ותמליך אותו, מה זה אומר "שתמליכוני עליכם"? מה אני אמור לעשות כדי להמליך את השם? אני אמרתי 'מלכות', אבל מה בתכל'ס? מה אני אמור לעשות?

אה, מה אתה אמור לעשות? אם הוא מלך, אז אתה עבד. אם אתה עבד, מה שהוא אמר תעשה. אל תעשה מה שמתחשק לך. זה הרעיון. יש אחד שעושה מה שמתחשק לו - הוא לא עבד, הוא אדון של עצמו. "יש אלקים", בסדר. אבל "גם אני מאן דאמר"... אבל אם אתה עושה מה שאלקים אומר, "אדוני, אז אני מתנהג אליך כמו שאני מבין! השקר שלך בשמים כמו שאני מבין!". אבל אם לא, ותגיד לפני מלכות וגם אתה תהיה מאן דאמר, אז אתה תקבל שכר לפי איך שאתה מבין. זה הרעיון.

איפה נמצא שיא המלכות? אומר בספר "תורת העבודה" - בחג סכות. זה שיא ההתבטלות. שמה אתה מראה האם אני עושה מה שמתחשק לי או שאני עושה בגלל שאלקים ככה צוה. כל בן אדם יש לו מיליון ואחד תרוצים למה יש לו פטור סכה, ודאי, הכל לפי הלכה. אתה מסדר. תגיד, אבל זה אתה? אחרי הכל, זה מה שאתה רוצה לעשות או מה שאלקים רוצה לעשות?

ואחד הנסיונות שיש לנו זה "שמעטער פטור מן הסכה". זה אחד הנסיונות שיש לנו. למה? כי בן אדם אומר: "יש לי פטור. אני כבר קבלתי מחז"ל רשות שאני פטור מהסכה". אתה פטור מהסכה? אין פה את ה"תמליכוני עליכם". השקר בשמים שתקבל כמו שאתה מבין - חמש שקל לחצי שעה. זהו!

אבל אם אתה תתנהג בסכה לפי איך שאלקים רוצה שתתנהג, אני מתבטל לאלקים! מה הוא אמר - אני עושה! אז אני מתנהג אתך במדת האמת, חצי שעה של למוד תורה זה מליאירדום! מליאירדום! גלי סוף. זה נצח נצחים. כל זה תלוי בכל בחג סכות.

ולכן כותב הרב בן ציון מוצמי, שחש סכות זה הזמן שבו מחלקים מתנות - "זמן שמחתנו". למה זה נקרא "זמן שמחתנו"? כי בסכות כותבים לכן את כל השמחות שיהיו לו השנה הזאת. בן אדם רוצה לזכות שהוא יתחתן בעזרת השם, מתי קבעו לו את זה? עכשיו, בסכות. בן אדם רוצה גריאות - מתי קובעים את זה? בסכות. בן אדם רוצה נכדים, רוצה חתנות, רוצה דברים טובים - איפה כל השמחות האלו נמצאות? בחג סכות.

זה הפרוש "זמן שמחתנו". הסכה היא קובעת לך את כל השמחות שיהיו לך במשך כל השנה. ולכן כל בן אדם צריך באמת להשקיע בחג סכות, להנות מהסכה, שיהיה לך חביב.

מעלת השמחה במצוות - גבוה מעל גבוה

יש ספור שבשנת תש"ג - זה היה באמצע השואה - הרב חיים עוזר קבל שלושה סטים של ארבעת המינים. בכל פולין היה סך הכל שלושה סטים! צריך לחלק אותם למישהו.

"סט אחד" הוא אמר, "ישאר אצלי". כי איפה שהוא היה נמצא היו המון פליטים, שיזכו כלם. "השני" הוא אמר, "אני אתן לרב זלמן סורוצקין", שהוא גר בסלוצק, ששמה גם בן יש המון פליטים, וגם בן יזכו כלם לברך על ארבעת המינים. "ועוד סט אחד לרב שלמה דוד יהושע ווינגר, האדמו"ר מסלונים".

כלם שאלו אותו: "האדמו"ר מסלונים? זה אדמו"ר צעיר. הרי יש שם אדמו"רים ענקים. מה אתה שולח לאדמו"רים צעירים?" אמר: "תשלחו לו. זה רק בשבילו!". טוב, אנשים שלחו, והגיע אליו בין כפור לסכות.

ספרו, האדמו"ר מסלונים לקח את האתרוג ואת הלולב, רקד אתו שעה וחצי מהשמחה שהיתה לו. השנה יהיה לי ארבעת המינים! בכל פולין שלושה סטים. פחד פחדים. לי יהיה! שעה וחצי רקד.

כשספרו את זה לרב חיים עוזר הוא אמר: "בגלל זה שלחתי את זה אצלו. אתה יודע למה? ידעתי שהוא ישמח במצוה. וידע לך שבוכות השמחה במצוה יהיו המון יהודים שיזכו להציל מהשואה. וכל זה בזכות השמחה של המצוה שהוא עשה".

אתה יכול לעשות סכה, בסדר, אני לא מצטער, אבל הוא בוכה... "עין במר בוכה ולב שמח"... אבל איפה ההנאה של המצוה? אתה נכנס לסכה, זה עצמה! חל שם שמים על הסכה. לא פשוט! כל יגע זה דאורייתא! המשנה ברורה כותב: היינו צריכים לברך 100 פעמים ביום "לישב בסכה". אתה נכנס יוצא, נכנס יוצא - מברך "לישב בסכה". אבל רבנו תקנו רק בשעת האכילה. אבל באמת אתה נכנס - זה דאורייתא. יצאת, חזרת - זה עוד דאורייתא. היית אמור לברך על כל כניסה ויציאה. איזה זכות עצומות!

* זה לשון המדרש (פראשית רבה ו, ט; ד): בא לו אצל יצחק, אמר לו ברא יצלבובתא (בו העניה והדלה), הולך הוא לשחט, אמר לו על מנת פן. אמר לו אם בן כל אותן הפרצויות (דברים החמומים מיני קטשוי) שעשת אסף, לישמעאל שצאיה דביה; ורזתא (היו ירושה לישמעאל השנוא שבבית), ואתה איך מכניס בלבך. כד לא תיעול מילא תיעול פלגא (לשון הרע גם אם לא נכנס כולו נכנס תצוי), הדיא הוא דכתיב: ויאמר יצחק אל אברהם אבי אבי, למה אבי שתי פעמים, כדי שיתמלא עליו רחמים.